

SANDARA
LITHUANIAN WEEKLY
Published by
Lithuanian National League
of America
Consisting of 100 Branches, located
in all principle Cities of the
United States.
SANDARA
3236 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Tel. Calumet 3277

SANDARA
AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

SANDARA
LITHUANIAN WEEKLY
Published by
Lithuanian National League
of America
Consisting of 100 Branches, located
in all principle Cities of the
United States.
SANDARA
3236 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Tel. Calumet 3277

Baigtas Civilis Karas Chinijoje

Slaptos Derybos Su Lenkais

LENKAI NORI KLAIPĖDOS UZ VILNIŲ

GENEVA, rugs. 24. — Sakoma, kad čia eina slaptas pasitarimas tarpe Lietuvos ir Lenkijos atstovų Vilniaus ir Klaipėdos klausime.

Vokietija spaudžia lenkus iš Dancigo, tai šie nori išsiderėti iš Lietuvos Klaipėdą, kad gauti išėjimą į juras. Kalbama, kad pasitarimas jau baigtas, tačiau ar yra kas pasiektas toje linkmėje, tuom tarpu tikrų žinių dar negauta.

ISRINKTA UNIVERSITETO VADOVYBĖ.

Šiandien 10 val. Vytauto Didžiojo universitete įvyko universiteto tarybos posėdis, kuriame išrinkta universiteto vadovybė, ta pati, kuri buvo ir pernai: rektorium prof. V. Čepinskis, prorektorium prof. B. Čėsnys, sekretorium prof. Raudonikis.

VILNIAUS GYVENTOJAI REIKALAUJA SUSITAIKINTI SU LIETUVA.

Vilniaus gyventojų mitingas pasveikino Prusijos lietuvius.

Vilniaus miesto salėj įvyko mitingas protestuoti prieš Trevirano kalbą dėl rytų sienos revizijos.

Mitingas priėmė rezoliuciją, kuriose protestuoja prieš vokiečių siekimus ir reškia išitikinimo, kad galutinai reikia susitaikinti lenkams su Lietuva, kad būtų lengviau galima atsispirti vokiečių pavojui.

Mitingas taip pat pasiumtė sveikinimą Prusų lenkams ir lietuviams. Elta.

MUSŲ IR LATVIŲ OPERŲ DIREKTORIŲ PASITARIMAI

Lietuvos ir Latvijos operų direktorių p. Olekos-Zilinsko ir p. Prandes pasitarimai tęsiasi. Per pasikalbėjimus tartasi dėl nuolatinio pasikeitimo vokalėmis jėgomis šį sezoną.

DIDELIS ŽEMĖS DREBĖJIMAS RUSIJOJE

MASKVA, rugs. 24. — Didelis žemės drebėjimas įvyko Stalinas apylinkėje, Turkestano valstijoje. 175 žmonės užmušta ir 300 sužeista. Septyni kaimai visiškai sunaikinti; daugelis kitų tik sukresta. Apie 1,200 paliko benamių.

MOTERIS TEISME NUŠOVĖ ADVOKATĄ.

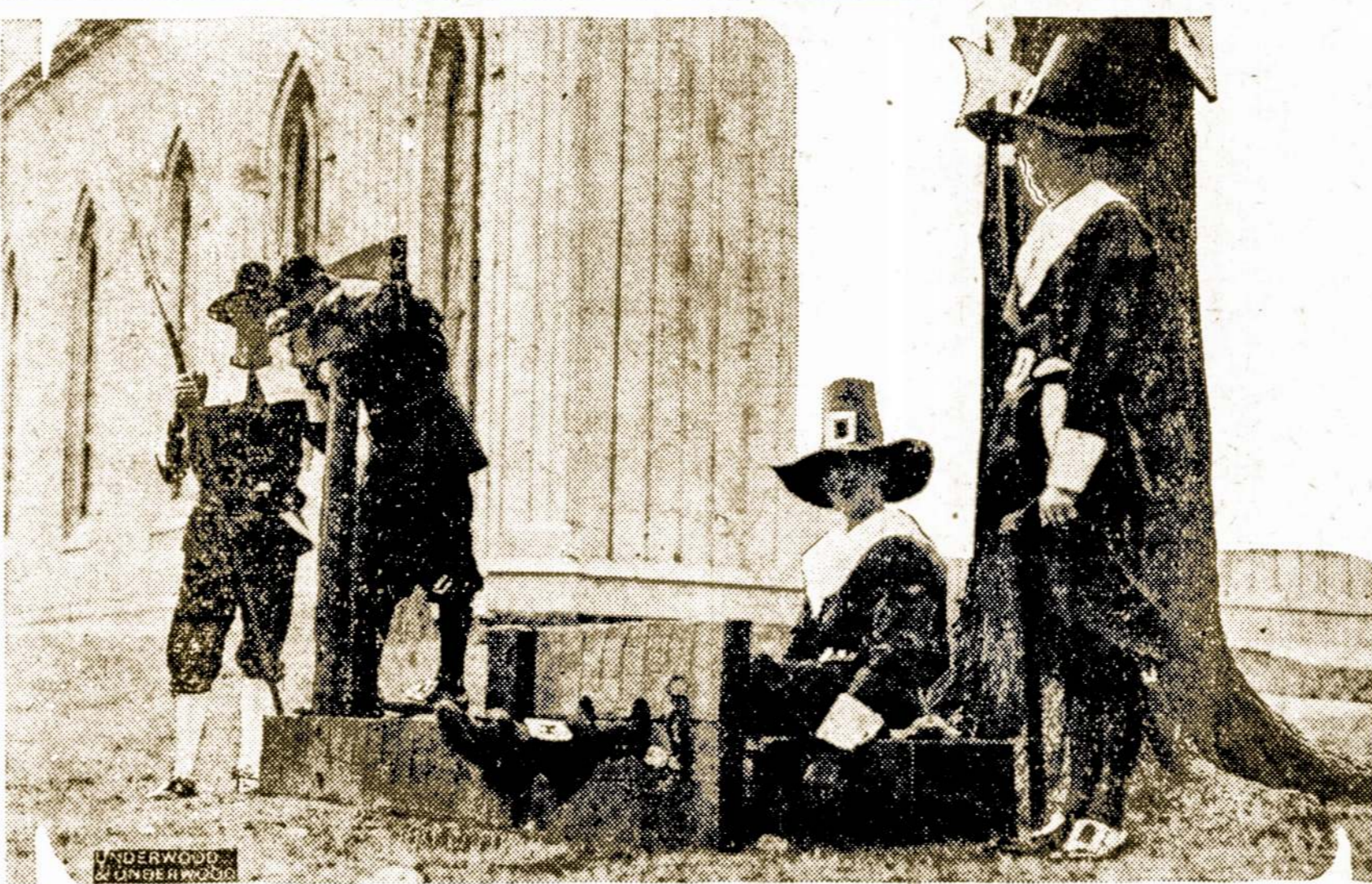
ENID, Okla., rugs. 24. — Mrs. Dolly Douhitt, 60 metų amžiaus teisme nušovė advokatą C. Wedwoodą, kaip pat bandė nušauti ir teisėją Arthur G. Sulton, bet antras šūvis neiššiovė. Mrs. Douhitt tapo nugabenta ir patalpinta į psikičio kaulėjimą.

NAUJAS ČEKOSLOVAKIJOS MINISTERIS LIETUVAI ATVYKSTA Į KAUNĄ

Rugsėjo 2 d. į Kauną atvyko iš Štokholmo naujas Čekoslovakijos ministras Lietuvai p. Vladimir Hurban, kuris rugsėjo 3 d. 12 val. įteikė p. Respublikos Prezidentui kredencialus.

BIZNIERIAI!

Užsisakyti įvairius 1931 metų Kalendorius Sandaroje, 3236 S. Halsted St., Chicago, Ill. Telephone: Calumet 3277

Paveiksle matosi Ipswich, Mass. maldininkai, senais kostiumais paminėjimui senoviskų religinių švenčių. Taip pat paveiksle parodoma, kaip religiškas prasikaltėlis buvo prirakinamas į spąstus atlikimui bausmės už nuodėmę.

Latvija - Lietuva

LATVIJOS MIN. PIRM. LIETUVĄ LIECIANČIAIS KLAUSIMAIS.

Romnų-Liepojaus geležinkelis ir prekybos derybos.

Ryga, Elta. Vakar ministeris pirmininkas ir užsienių reikalų ministeris Celmins padarė pranešimą seimo užsienių reikalų komisijai apie derybas su Lietuva. "Socialdemokrats" tvirtina, kad, nežiurint optimistinių pareiškimų, derybų stovis yra gal net priešinngas. Į derybas tenką žiūrėti pesimistiškai. Del tokio padėjimo kalta Latvijos užsienių politika ir Lietuvos moras plėsti savo pramonę. Be to, "Socialdemokrats" daro aštrų priekaištų Ulmanii.

SLA. Byla Išmesta

TO REIKALAVO KOMUNISTŲ ADVOKATAI!

Tai galu gale, garsioji komunistų byla prieš SLA. valdybą, kuri buvo užvesta Chicagoj, jau baigta. Ji pasibaigė labai liudnu tonu komunistams. Bet ką jau padarysi, kad tokia jau "Dievo" valia. Tai nėra juokai, kad iš tokio didelio debesio, nei lašelio lietaus. Mes jau nekartą pareiškėm, kad bolševikų vadai be galvų. Toks mūsų pareiškimas gražiausiai pasitvirtina. Sakau, net gaila žiurint į tuos vargšus darbininkus, kaip bolševikai juos mulkina-kankina. Bolševikų užpnatizuoti SLA. seimo atstovai kankinosi perštisias dvi dieni ir priėjo prie to, kad policija turėjo juos mesti laukan iš Seimo. Ar tai ne skaudus nuotikis? Bet kitos išeities nebuvo ir užtai reikia pasidėkot kvailiems bolševikų vadams.

Seime - Kalejime

LENKŲ SEIMO GUDŲ FRAKCIJA SEDI KALĖJIME.

Seimo vicepirmininkas Dombkis skaudžiai primuštas. Grasinta ir Dašinskiui.

Sąryšy su prezidento dekretu apie seimo ir senato paleidimą, šeštadienį policija suėmė eilę seimo atstovų ir senatorių. Jų tarpe yra 3 gudų frakcijos seimo atstovai ir vienas senatorius. Atstovas Gavriliukas ir Volincas sumiti Vilniaus krašte. Kadangi kiti gudų frakcijos seimo atstovai jau anksčiau padėti į kalėjimą, tai dabar kalėjimuose sėdi visa gudų frakcija. Seimo vicepirmininko Dombkio sveikatos stovis labai rimtas. Jį šeštadienį smarkiai sumušė keli kariškai apsirėngę asmenys. Militarinės įstaigos del šio įvykio pradėjo tardymą. Seimo pirmininkui Dašinskiui šeštadienį kelis kartus skambinta telefonu ir grasinta. E.

Raudonieji Generolai Pabėgo į Kalnus

MANDŽIURIJOS GEN. UŽĖMĖ SENĄJĄ SOSTINĘ PEIPING.

Chinijos civilis karas, kuris tęsėsi per paskutinius 6 mėnesius, laikinai baigtas. Kadžios ir raudonųjų sukilėlių, ras buvo tarp Nacionalės valdžios ir raudonųjų sukilėlių, kuriems, kiek yra žinoma, direktyvą teikė Maskva.

Mandžiurijos gen. Chang Hsueh-liang, rengėsi jau nuo

seniai įsimašyti į šį karą, tačiau vis nedrįso. Bet kuomet jis pamatė, kad kaip sukilėliai, taip ir Nacionalistai jau pavargo bekariaudami, tai jis pasidrašinęs, užpuolė sukilėlius ir išvijo į kalnus. Ir tuomi baigėsi karas.

Sakoma, kad sukilėliai dar bandys sustiprinti savo karines jėgas ir dar kartą bandys pulti Nacionalistus. Bet nesinori tam iktėti.

PILSUDSKININKAI NAUJAME SEIME DAR SUSILNĖSIA

Komentuodamas pranešimus apie Lenkijos seimo paleidimą, "Vossische Zeitung" mano, kad Pilsudskio žygis išskleidęs gaudus apie rengtą naują valstybės perversmą. Vyriausybė per rinkimus iškelsianti šukį — išrinkti tokį seimą, su kuriuo Pilsudskis galėtų dirbti. Bet esą nesitikime, kad jam pavyktų įvesti naują konstituciją parlamentariu keliu. Rinkimų rezultatai pareisą nuo to, ar vyriausybės organai darysą spaudimą. Be smarkaus spaudimo Pilsudskio šalininkai jokiū būdu negausią daugumos. Esą galima laukti, kad pilsudskininkai naujame seime dar susilpnėsia. Tuo būdu konstitucijos reformos klausimas dar pasunkėsias. Lenkų vidaus perspektyvos esančios neaiškios. Taip atsiliepią ir lenkų politikai.

ITALIJA MEILINASI ANGLAMS.

Anglai linkę prie sąjungos. Iš paviršiaus žiurint atrodytu, jog anglų darbo valdžia neprivaltų draugauti su fašistisku Mussoliniu. Bet politinėms aplinkybėms verčiant vieni ir kiti ima kalbėti apie sąjungą. Anglų laivyno viršininkas Aleksander neseniai lankėsi Italijon tikslu pedžiškinti pastarąją, nestatyti daugiau karo laivų ir mesukelti naujos varžytinės. Prje progos Aleksander paslebejo, jog tam tikruose atvejuose. Anglai užtikrintų apsaugą. Italams šis pasiulymas gali buti naudingas kaipo atrama prieš prancuzus, su kuriais jie varžosi del pirmenybės Balkanuose.

SKERDYNĖS SOVIETŲ RUSIJOJ.

Slaptoji bolševikų žvalgyba O.G.P.U sušaudė 48 asmenis per vieną dieną, apkaltintus del bandymo "badu išmarinti sovietų sąjungą."

MASKVA, rugs. 24. — Šiandien Sovietų O. G. P. U. — slaptoji policija sušaudė 48 asmenis, kaipo "pavojingus sovietų valdžios priešus ir kontrrevoliucininkus."

Visi jie buvo apkaltinti už priklausymą slaptai kontrrevoliucinei organizacijai, kuri naikinus maisto rezervus krašte ir tuo būdu siekė sovietų sąjungos gyventojus badu išmarinti.

Maska skelbia, buk britų kompanija aukavo \$50,000 neramums Rusijoje kurstyti.

RYGA, rugs. 24. — Del didelės masito stokos Rusijoje, sovietų valdžia kaltina rusų antibolševikus, buk jie tarnaują Anglų kapitalistams. Maskva sako, buk A. Fotherhill, Rygos Britų Union Cold Storage kompanijos direktorius, siules prof. Riazencevui 50 tukstančių dolerių "del demoralizavimo (varkos Rusijoje)" ir Riazencevas apsfėmė.

Užsienio spauda sako, kad tas viskas yra — nonsensas.

Tuliems laikraščiu korespondentams užklauso Fotherhill ar tas teisybė, gavo atsakymą, kad jisai su Riazencevu nieko bendro neturėjęs, ir sovietų spaudos yra tik paprastas prasimanymas.

Lenkų vidaus r-lų min. įsakymu, devyni neseniai paleisto lenkų seimo atstovai sumiti. Visi sumitėji priklausio opozicijos partijoms.

ALT. SANDAROS

16 metų sukaktuvėms yra rengiama vakariene, šeštadienio vakare, Spalio 18 d., Lietuvos Auditorioj, 3133 So. Halsted St. Pradžia 8 val. vakare. Įžanga \$1.00.

Arionų Priskelimas

Išėjo iš spaudos nauja p. Juozo Prunskaus knyga, "ARIONŲ PRISIKELIMAS," kuri...

Kada gerbiamas autorius remia savo išvadais raštais žymiu mokslininku ir istoriku, sunku su juo yra ginčytis. Kaip sakant, jis ne iš piršto išlaužė savo išvada. Tačiau, lygiai sunku yra su juo išvadomis sutikti, kad lietuviai buvo ta...

tikybiniai ginčai krikščioniškame pasaulyje prasidėjo nuo pat įsikūnimo krikščionybės, ir jie per visus amžius tęsiasi iki šiam laikui. Lietuviai tuose ginčuose pradėjo dalyvauti vien tik pradendant keturioliktą amžių. Tais laikais judėjimas prieš Trejybės dogmą...

Laisvės judėjimas ir pasikeitimas pasaulėžiūros pastaraisiais metais šimtmečiais, yra platus klausimas, kurį nėra galima kelias sakinyiais apibūdinti. Tačiau, galima tik tą pastebėti, kad "Arionų Priskelimo" autorius, kelias daug daugiau garbės lietuviams už tuos nuopelnus, negu jiems priklauso. Yra tiesa, kad lietuviai visada laisvę ir nepriklausomybę laikė brangiau už savo gyvybę, bet ne dėl to Anglijoje XIV-to amžiaus iškovoję sau Magna Charta, ar ne dėlto Wilhelmas iš Oranijos paskelbė karą Philipui, kurio pasekmė buvo puolimas Bažnytinės Imperijos.

orical, experimental researches, clinical observations, results. Parašė Adrien Sechey, Genevos universiteto ir Lisabono Medicinos Chirurgo Mokyklos medicinos daktaras, Genevos universiteto medicinos fakulteto laureatas ir t. t. Iš prancūzų kalbos vertė A. H. Grant, Geneva. Išleido B. Fraser and Co., 62 Pepps Road, Cottenham Park, London. Kaina 5 šilingai, su labai gražiais tvirtais viršeliais. Gryno teksto 162 puslankščiai. Bendrai ši knyga atrodo labai pigi; pagal, dėl to, kad joje yra prilipinti ir lakščiuikai su skelbimu apie patį vaistą Umckaloabo.

Ši knyga kalba apie tuberkuliozės gydymą pagal Stevens. Turinys labai platus. Jis susideda iš keturių skyrių ir įtarnės bei įvado. Pirmoji dalis yra istoriška. Straipsniai: Pirmas bandymas Antras bandymas, Pirmas asmeniškas bandymas su vaistu. Antrame skyriuje kalbama apie farmakologiją, bandomąjį tyrinėjimą, vartojimo būdą. Čia yra vėl penki skyreliai, kuriuose apkalbama apie chemišką vaisto sudėtį, fiziologinę veikimą, bandymai su gyvuliais ir daugiau. Toliau kalbama per tryliką straipsnelį apie kliniškus stebėjimus. Ketvirtas skyrius skirtas bendroms išvadoms, vaisto savotiškumui. Seka bibliografija ir sąrašas panaudotų raštų. Bendrai, įdomu paskaityti apie šį savotišką džiuvos gydymo būdą. Le traitement de la tuberculose pulmonaire et chirurgicale par l'Umckaloabo, Medication Interne — Stevens Cure; Historique, Recherches experimentales, Observations cliniques, Resultats. Parašė Dr. Adrien Sechey. 1929 Geneve, George et Cie, Libraires — Editeurs. Tai yra originalas viršminėtos knygos apie džiuvą, prancūzų kalboje, atsiustas "Avec les compliments de l'auteur" — su autoriaus komplimentais. Skirtumo turinyje nėra, išskyrus tą, kad nėra skelbimo paties vaisto. Tas paties turinys prancūzų kalboje. "Die Schonheit" ("Grožis") Prieš manę — atsiųstas paminti spaudoje 4 numeris vokiečių mėnraščio, kuris rašosi esąs menui ir gyvenimui. Leidžia Verlag der Schonheit Dresden—A. 24, numeris kainuoja pusantro markės. Kad tai žurnalas menui, šis numeris pasako savo rašymu ir atvaizdas piešinių dailininko Fr. v. Stuck, o kad žurnalas skiriamas gyvenimui sako žmonių atvaizdai ryšyje su saule, oru, sveikata. Šis laikraštis bene yra vienas iš tų, kuriuos leidžia Vokietijos "nuogiejai" (tokia sąjanga su daugeliu rinktų narių). Nuogybės, lėros, neturi tikslo kurenti žmogaus gyvuliškos pusės: daugiau domės čia skiriama fotografijos meniskumui ir, tiesa, daug kalbama apie fotografiją. Aprašyta ir atvaiz-

duota Dresdeno higinos paroda. Spausdina beletristika. Norint pažinti vokiečių siekius šviesos, sveikatos, grožio ir, man rodos, rimtumo šis žurnalas turėtinas. Jean Delage: La Russie en exil. Paris, Librairie Delagrave, 15, Rue Soufflot; 1930. Pavieklučota apie 180 pusl. knyga, su dingusiu rusų generolu Kujlopovu ant viršelio, pėsiantį rusų emigracijos gyvenimą. Autorius "ima prie širdies" savo knyga, nes ją skiria tėvo ir motinos atminimui. Prancūzijoje daug rusų emigrantų gyvena ir šioje knygoje gali būti tikras vaizdas iš gyvenimo jų įvairius atstovus: studentus, karus, rašytojus, teisininkus, menininkus, žurnalistus, politikus ir tt. Žodžiu, prancūzas rašo apie savo krašte gyvenančius tremtinus iš buvusios didžiosios Rusijos. Thomas Mann: La mort a Venise (Mirtis Venecijoje). Iš šio žymaus autoriaus, (gavusio paskutinę Nobelio premiją už literatūrą, gyvenančio vasaros laiku Nidoje, Lietuvoje), išversta F. Bertaux ir Ch. Sigwalt prancūziškai ir išleista Edition Kra, 56, Rue Rodier, Paris. 1929. Šie leidėjai leidžia daug vokiečių autorių raštų. Apie šio autoriaus darbą, lietuvių spaudoje buvo gerokai rašyta, tat atskiro šios knygos vertimo ir nereikia: iš dalies pasako ir pavadinimas. Gal ir tą knygą ilgai išvers į lietuvių kalbą. Improve our Face By Making Faces. (Pataisyk savo veidą išraiška, vaipdamasi). Tai nėra kokia juoko knygelė, bet prof. Anthony Barker nurodymai (su paveikslais), kaip veido gimnastikos būdu padaryti gražų veidą. Iš fizinės kultūros srities. Apie kitas šio autoriaus knygeles esu jau "Sandaroje" rašęs. The Master Method of Physical Culture. Fizinės kultūros specialisto prof. Anthony Barker anksčiau išleista, gražiai viršeliais, apie 200 pusl. knyga. Šios knygos autorius yra W. J. Johnson, Jr., bet ji Barker redaguota ir leista. Nusako visą, kas liečia žmogaus kūno stiprumą: masitą, drapanas, nuodus ir tt. Parduodama už 3 dol. (865 — 6th Ave., New York, N. Y.). Atrodo, kad negali būti nurodymai pasene. A Financial Plan for the Prevention of War (Finansinis planas apsisaugoti karo). Parašė Sir Henry Strakosch, G. B. E. Išleido Londono General Press, 8 Bouverie Street, London, E. C. 4. Brangi (Šilingas) 20 puslankščių knygutė, jau savo pavadinimu sakanti apie įdomų šios srities mintčių pareiškimą. Karo klausimu besijudomajantiems verta skaityti. Up-to-date salesmanship. Parašė Herbert N. Casson, teikiąs naują Ridsac forumę parduovimo srityje. Tokiems žmoniems skaitytina, nes ir Jungtinių Valstybių prekybos žurnaluose minima. Kaina 3 šilingai, (gražiai išleista: The Efficiency Magazine, Kent House, 87 Regent St., Londo. W. Arejas Vitkauskas. BA, MENELIK. Erlėbnisse mit abessinische Pflanzern, Jagern, Fürsten und Goldsuchern. Von Alfred v. Roth-Rosthof. 51 graži fotografija ir vienas žemėlapis. Kaina su gerais viršeliais 8,50 markės. Leidėjas: F. A. Brockhaus, Leipzig. 1930. 281 puslankštyje išspausdinta 14 aprašymų ir įvadas. Apie pergyvenimus su Abisinijos medžiotojais, kunigaikščiais, aukso ieškotojais. Au-

torius išbuvo toje šalyje devynius mėnesius. Knyga reikalinga perskaityti dabar, kai neseniai Abisinijoje buvo maistas ir tt deli sošto tojo labai savotiškoje šalyje. Les droits des anciens combattants et victimes de la guerre. Par Georges Felix, secretaire generale de la Federation Ouvriere et Paysanne des Mutilés, Veuves, Orphelins de la guerre et Anciens Combattants. 3me edition. En vente a la F. O. P. des Mutilés et Ancien Combattants, 85, boulevard Beaumarchais, Paris, IIIe. Virš 200 puslankščių. Kaina 6 frankai (už 7 frankus autorius išsiunčia) patu; jo adresas: George Felix, 2, rue dogne). Su ilgu abėcėliniu straipsnių sąrašu. Apie karų aukų ir pan. šel pirmą (šešis), reikalingos ad vokatams, gydytojams ir kitams. Pirmos dvi laidos greitai išėjo. Arejas Vitkauskas. Aetaoinshrdlu emfwpv vbg Lucien Lehman: LA SUELE ISSUE. Knyga su Anatole France obalsiu: "La guerre est aujourd'hui la honte de l'homme." 6 laida. Edition Maisonneuve Freres, 3, rue du Sabot, Paris (6e). Kaina 15 frankų. Sū A. Lespinasse viršeliu. Apie 300 puslankščių. Knyga skirta "Sventam atminimui dešimties milijonų mirusių per didįjį karą." Nagrinėja pasaulinės taikos problemą. Arejas Vitkauskas.

Valther Rathhenau: LE KAISER. Iš vokiečių kalbos versta David Roget. Įvadas Felix Bertaux. Išleido: Editions Kra, 20, Rue Henri-Regnault, Paris — XIVe. 1930. Kaina 4 frankai. 150 puslankščių. Apie ką knyga rašo — aišku iš pavadinimo. Galima pridėti, jog autorius yra: ministris moralistas, ekonomistas, filosofas, rašytojas. Prancūzai išsivertė jo šį veikalą apie Francūzijos priešų per didįjį karą-viršunę. Arejas Vitkauskas. Žiogai Kalviai. Iš Margasparnės dainų. Žalias žiogas kalvę turi — Ji plati: visa gamta! Dengia ją dangaus kepurė, Ji lankomis išgrįsta... Kiaurą dieną dirba kalviai, Kala — skamba pakraščiai Žemei mūsų margaspalvei Kyla ateitis skiasčiai! Žiogas - žalias darbininkas Dainą iš gamtos nukals, Ir lakunas dainininkas Ją dainuos, kol žemė bals... Žalias žiogas kalvę turi Ji lankomis išgrįsta, Dengia ją dangaus kepurė, Kalvė ta — visa gamta! Vilčitavos mokykla, 1929 VII. 2 d.

Sandaros Spaustuve Atlieka Visokius Spaudos Darbus Greitai, Tinkamai ir Pigiai. Spausdiname įvairias bžnneriams blankas, business cards, atskaitas, bilas, Letterheads ir kitus. Draugijoms: konstitucijas, įstojimų blankas, plakatus, "Show Cards", atvirutes ir t. t. Didžiausius pagarsinimus, knygutes, programas, pranešimus bei pakvietimus (invitation cards) ir kitus spausdinius. Ypatingą dėmę kreipiame į užsakymus iš kitų kolonijų. Taigi Visais Spaudos Reikalais Kreipkitės į Sandarą, o Užtikrinam, Kad Gausite Gerą Patarnavimą. SANDARA Chicago, Ill. 3236 South Halsted Street, Telephone Calumet 3277

